

Stadens modell för ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stadens modell för ersättningsnivåer inom daglig verksamhet (LSS) ändras i enlighet med bilaga 1 till utlåtandet och börjar gälla från 1 januari 2025.
2. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att följa utvecklingen och de förändrade ersättningsnivåernas konsekvenser för såväl brukare som utförare som underlag för eventuella ytterligare förändringar. Senast i tertialrapport 2 2025 ska en fördjupad uppföljning av de ekonomiska konsekvenserna redovisas.
3. Ersättningsnivåer dagligverksamhet (LSS) enligt *Ersättningssystem samt övergripande handläggning av den enskildes val i valfrihetssystem inom omsorgen enligt LSS om personer med funktionsnedsättning*, dnr 326-1399/2008 upphör därmed att gälla.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen fick i budget 2023 i uppdrag att i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag på nya ersättningsnivåer inom daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, 1993:387 (LSS) med målet att minska antalet nivåer och för att på ett bättre sätt balansera den enskildes behov. Utifrån inkomna remissvar gjordes bedömningen att det fanns delar i förslaget som behövde utredas ytterligare och stadsledningskontoret har under 2024 utrett detta och gjort förändringar därefter. Ett nytt ärende skapades och skickades ut på remiss under 2024.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret och remitterats till socialnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby

stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Attendo, Bambi ekonomisk förening, Famna, Främja AB, Frösunda, Misa, Nytida, Omsorgshuset, PULSS och Utvecklingspedagogik.

Attendo, Bambi ekonomisk förening, Famna, Misa, Nytida, Omsorgshuset och Utvecklingspedagogik har inte inkommit med svar.

Frösunda har dragit tillbaka sitt yttrande och ställer sig bakom PULSS yttrande.

Socialnämnden är positiva till de föreslagna förändringarna.

Bromma stadsdelsnämnd är huvudsakligen positiva men är negativa till att minska ersättningen i de höga nivåerna.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att det är positivt att staden ser över ersättningsnivåsystemet. Dock menar man att det är negativt att förslaget till förändring påverkar ekonomin för verksamheter med inriktning mot de brukare som har störst behov samt kan bidra till inlåsnings effekter. Förslaget skulle behöva utredas vidare.

Farsta stadsdelsnämnd är positiva till de föreslagna förändringarna.

Järva stadsdelsnämnd är positiva till de föreslagna förändringarna.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd ställer sig positiv till översynen av ersättningssystemet, men uppmärksammar att förslaget kan medföra negativa ekonomiska konsekvenser för stadsdelsnämndens beställarverksamhet.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är positiva till förslag men önskar uppföljning av effekterna av det nya ersättningssystemet.

Kungsholmens stadsdelsnämnd är positiv till förslaget om nya ersättningsnivåer utifrån att det kan leda till en mer hållbar övergång till arbetslivet. Dock ser man att de nya ersättningsnivåerna på sikt kan göra det svårt att få en budget i balans.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd är huvudsakligen positiv till de föreslagna förändringarna. Nämnden ser dock en risk i att ersättningen inte till fullo kommer att täcka kostnaden inom vissa individavtal i de högre nivåerna.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd är huvudsakligen positiva till förslagen men vill belysa att stadsdelen beräknas se en negativ ekonomisk konsekvens av de nya ersättningsnivåerna.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att det är välkommet med en översyn av området. Dock anser man att förslaget skulle innebära sämre ekonomiska förutsättningar för stadsdelens dagliga verksamhet och att utredning i alltför stor omfattning fokuserar på att få ut deltagare i den ordinarie arbetsmarknaden.

Södermalms stadsdelsnämnd är positiva till de föreslagna förändringar eftersom det nu kommer att finnas utrymme att arbeta med det motiverande arbetet.

Främja AB anser att förslaget ser rimligt ut men lyfter några frågor.

PULSS anser att den föreslagna pris-matrisen är rimlig och att det är bra att utöka till tre tidsomfattningar. Dock ser man ett behov av vidare utredning/förtydligande fällande tillämpning kring bedömning av vårdnivåer och vilka frågor som ligger till grund för dessa.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Daglig verksamhet är en viktig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig. Verksamheten ska erbjuda stimulans, utveckling, meningsfullhet och gemenskap efter personens önskemål. Verksamheten ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet.

Jag är positiv till de förslag på ändringar av ersättningssystemet för daglig verksamhet samt till de förändringar i stadens bedömningsinstrument som föreslås. Genom föreslagna ändringar i ersättningssystemet bedöms brukarnas stödbehov bättre fångas upp samt att de möjliggör en bättre övergång för brukaren mellan daglig verksamhet och ett arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Några stadsdelsnämnder har i sina remissvar lyft en oro för att de ekonomiska förutsättningarna kommer att försämrats för dagliga verksamheter som bedrivs i egen regi. I de simuleringar stadsledningskontoret gör över de ekonomiska konsekvenserna ser vi inte att så skulle bli fallet. Visserligen har stadsdelsnämnderna i den egna regin många deltagare i de högsta nivåerna, vilka kommer generera mindre intäkter men samtidigt har de också fler som deltar på heltid vilket kommer ge mer resurser med förslaget. De sammanvägda ekonomiska konsekvenserna bedöms vara av mindre omfattning och ofta positiva för stadsdelsnämnderna.

För att säkerställa kvalitén i stadsdelsnämnderna dagliga verksamheter ges kommunstyrelsen i uppdrag att följa utvecklingen och de förändrade ersättningsnivåernas konsekvenser för såväl brukare som utförare, vilket kan bidra till underlag för eventuella ytterligare förändringar. Senast i tertialrapport 2 2025 ska en fördjupad uppföljning av de ekonomiska konsekvenserna redovisas.

Bilagor

1. Bilaga 1. Ersättningsnivåer Daglig verksamhet (LSS), dnr KS 2024/492-1.4
2. Bilaga 2. Matris 9 § 10, dnr KS 2024/492-1.2
3. Bilaga 3. Frågor 9 § 10, dnr KS 2024/492-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner och Dennis Wedin (båda M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis godkänna föredragande borgarråds förslag till beslut.
2. Att det i uppföljningen av det nya ersättningsystemet även ingår en utredning om att införa omsorgsprisindex (OPI) för LSS på samma sätt som idag sker för äldreomsorgen.
3. Att därutöver anföra följande.

Vi välkomnar att den rödgröna majoriteten tog till sig kritiken från oppositionen och utförare inom LSS och reviderade förslaget för nya ersättningsnivåer. Det system som nu föreslås bedöms av branschen träffa bättre och inte riskera att drabba utförare orimligt hårt ekonomiskt. Vi ser dock i likhet med PULSS ett behov av fortsatt utredning och tydliggörande av hur systemet ska fungera i praktiken.

Även om det reviderade förslaget till nya ersättningsnivåer för daglig verksamhet inom LSS är bättre än det tidigare framlagda förslaget så bör staden utreda införandet av omsorgsprisindex (OPI) även för LSS. Det görs idag för äldreomsorgen och användandet av OPI inom LSS hade inneburit en trygghet både för brukare och utförare. Nuvarande praxis där påslaget varje år kan variera stort och ofta får stå tillbaka för andra budgetsatsningar är orimligt.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 4 december 2024

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner och Jonas Nilsson (båda M), Jan Jönsson och Isabel Smedberg-Palmqvist (båda L) och Kristin Jacobsson (C) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Stadens resursfördelningssystem

Kravet vid införandet av nuvarande resursfördelningssystem var att nivåsystemet skulle baseras på den enskildes behov och inte som tidigare på den tid som åtgick för insatsens utförande. Tidigare ersättningssystem var uppdelat på nivåer som baserades på den personaltid som utfördes och riktade sig direkt till den enskilde, mätt i antalet timmar. Antalet timmar mättes av biståndshandläggare enligt särskild manual och avgörande för omsorgsnivåbedömningen var mängden riktad personaltid som regelbundet utfördes.

Som huvudsaklig grund för nuvarande ersättningsnivå ligger ett särskilt bedömningsinstrument som infördes år 2008, strax innan införandet av LOV. Systemet trädde i kraft den 1 januari 2008. År 2010 gjordes en förändring av poängen i bedömningsinstrumentet för att bättre ta hänsyn till personer som inte har stora fysiska funktionsnedsättningar men behov av andra slag, till exempel motivationsarbete. Förändringen innebar att ett antal personer flyttades upp i högre nivåer. Bedömningsinstrumentet utgår från den enskildes behov och det stöd som ges. Systemet bygger på en femgradig skala, från inget behov till totalt behov av stöd och omvårdnad. Bedömningen görs utifrån sju olika livsområden och utifrån denna bedömning sätts en ersättningsnivå för de insatser den enskilde behöver. Nivån bestäms av hur många poäng som den enskilde får i det bedömningsinstrument som bedömnings- och förmedlingsgruppen använder. Den totala poängen översätts sedan till olika ersättningsnivåer per dygn för den dagliga verksamhetens utförare samt till en schablonersättning för stadens stadsdelsnämnder.

Stadens nuvarande ersättningsnivåer

Staden hade den 26 augusti 2023 totalt 3 204 personer med insatsen daglig verksamhet. 1 540 med heltid, 1 531 personer med deltid och 78 personer som hade insatsen på heltid med personlig assistans och 55 deltid med personlig assistans.

Tabell 1: Nuvarande ersättningsnivåer 2024.

	Schablon (kr/år)	Peng kommunal regi (kr/dag)	Peng entreprenad (kr/dag)	Peng privat regi (kr/dag)
<i>Daglig verksamhet - heltid:</i>				
Nivå 1 (0-15 poäng)	121 152	248	261	435
Nivå 2 (16-25 poäng)	244 111	697	734	909
Nivå 3 (26-40 poäng)	311 532	943	994	1 168
Nivå 4 (41-55 poäng)	398 068	1 259	1 327	1 502
Nivå 5 (56-70 poäng)	484 604	1 576	1 661	1 835
Nivå 6 (71-85 poäng)	538 209	1 771	1 867	2 041

Nivå 7 (86-110 poäng)	614 668	2 051	2 162	2 336
<i>Daglig verksamhet - deltid:</i>				
Nivå 1 (0-15 poäng)	96 846	198	209	348
Nivå 2 (16-25 poäng)	195 288	557	588	727
Nivå 3 (26-40 poäng)	249 277	755	795	935
Nivå 4 (41-55 poäng)	318 507	1 008	1 062	1 201
Nivå 5 (56-70 poäng)	387 736	1 260	1 329	1 468
Nivå 6 (71-85 poäng)	430 618	1 417	1 494	1 633
Nivå 7 (86-110 poäng)	491 707	1 641	1 729	1 869
<i>Daglig verksamhet – med personlig assistans, heltid:</i>				
Nivå 1 (0-15 poäng)	75 523	98	103	277
Nivå 2 (16-25 poäng)	152 080	379	399	574
Nivå 3 (26-40 poäng)	194 039	531	560	734
Nivå 4 (41-55 poäng)	248 067	729	768	942
Nivå 5 (56-70 poäng)	301 863	924	974	1 148
Nivå 6 (71-85 poäng)	335 314	1 048	1 104	1 278
Nivå 7 (86-110 poäng)	382 904	1 220	1 286	1 460
<i>Daglig verksamhet – med personlig assistans, deltid:</i>				
Nivå 1 (0-15 poäng)	60 349	79	83	222
Nivå 2 (16-25 poäng)	121 619	303	319	459
Nivå 3 (26-40 poäng)	155 298	425	448	587
Nivå 4 (41-55 poäng)	198 407	583	614	754
Nivå 5 (56-70 poäng)	241 512	739	779	919
Nivå 6 (71-85 poäng)	268 298	838	883	1 023
Nivå 7 (86-110 poäng)	306 346	976	1 028	1 168

Tidigare översyn

I mars 2022 skickade stadsledningskontoret ut en enkät till stadsdelsnämndernas beställarfunktioner samt till utförare såväl privata som kommunala. Både beställare och utförare var positiva till att översynen gjordes och enkäten fick hög svarsfrekvens. Av enkätsvaren framkom att daglig verksamhet idag har vissa inlåsningseffekter och att det finns personer inom daglig verksamhet som bör kunna arbeta men som inte får möjlighet att komma ut i arbetslivet.

Utförare har under flera år haft synpunkter på nuvarande ersättningssystem, bland annat att ersättningsnivåerna är felbalanserade och att de behöver ses över. Man har

bland annat lyft fram att ersättningen i de låga nivåerna är för låg och att det är rimligt att sänka de högre nivåerna. Flera utförare anser att det viktiga motivationsarbetet för att utveckla den enskildes möjlighet till arbete inte ryms i de lägsta nivåerna. I översynen konstaterades även att staden har fler nivåer i jämförelse med många andra kommuner.

Det är av stor vikt att ersättningssystemet är utformat på ett sätt som främjar den enskildes förmåga att delta i sysselsättning och att komma ut på arbetsmarknaden. Översynen visar att det kan vara av betydelse att ha fler timintervall av deltagandegrad än nuvarande som endast är hel- och deltid, så att det i högre grad än nuvarande system påverkar utförarens ersättning om den enskilde är fler timmar på den dagliga verksamheten. Det anses inte rimligt att utföraren får lika hög ersättning för en person med mycket lågt deltagande som för en person som är på den dagliga verksamheten i 24 timmar per vecka. Utföraren får i dessa fall en för hög ersättning för den omfattning den enskilde är i verksamheten.

Ett förslag som lyftes fram i översynen var att i samband med beräkningen av en förändring av antalet nivåer även utforma en ersättning där ersättningen utgår till utföraren även en tid efter att den enskilde börjat arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Detta för att den enskilde ska få särskilt stöd i övergången.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret och remitterats till, socialnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Attendo, Bambi ekonomisk förening, Famna, Främja, Frösunda, Misa, Nytida, Omsorgshuset, PULSS och Utvecklingspedagogik.

Attendo, Bambi ekonomisk förening, Famna, Frösunda, Misa, Nytida, Omsorgshuset och Utvecklingspedagogik har inte inkommit med svar.

Frösunda har dragit tillbaka sitt yttrande och ställer sig bakom PULSS yttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 november 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrunden till att ändra nivåerna i ersättningssystemet är bland annat att nuvarande system är flera år gammalt och att det därmed finns behov av att anpassa ersättningen utifrån dagens förutsättningar. Målgruppen har förändrats över tid och antalet personer med neuropsykiatriska diagnoser har ökat under de senaste tio åren och det

viktiga motivationsarbetet för denna målgrupp bedöms inte rymmas i nuvarande låga nivåer. Förslaget syftar också till att ta bort delar i systemet som kan skapa inlåsnings effekter för personer som går på daglig verksamhet.

Stadsledningskontoret har beaktat delar av de synpunkter som framkom vid översynen vid framtagandet av förslaget till nya ersättningsnivåer. Förslaget är beräknat utifrån att stadens kostnader ska vara kostnadsneutrala. Stadsledningskontoret föreslår att stadens ersättningar för daglig verksamhet (LSS) ändras enligt nedanstående förslag.

De förändringar som har gjorts i förhållande till tidigare ärende¹ är främst beräkningen av hur många personer av de som idag har beslut om daglig verksamhet på deltid som kommer att beslutas i deltagandegrad 11-24 timmar per vecka respektive 1 till 10 timmar per vecka. Utifrån den nya beräkningen har nivån på ersättningen i lägsta nivån av deltagandegrad (1-10 timmar per vecka) höjts från 40 procent av heltid till 63 procent av heltid. Även den förändring som beskrivs under rubrik *Förändring i stadens bedömningsinstrument* enligt nedan är ny i förhållande till tidigare tjänsteutlåtande.

Förslag till nytt ersättningssystem

En arbetsgrupp med representanter från stadsledningskontoret och socialförvaltningen har tagit fram ett förslag till nya ersättningsnivåer inom daglig verksamhet (LSS).

Föreslagna ersättningsnivåer

Stadsledningskontoret föreslår att nivåbedömningen grupperas om i enlighet med föreslagna nivåpoäng för att bättre balansera ersättningsnivån i förhållande till den enskildes behov.

Tabell 2: Föreslagna ersättningsnivåer.

Omsorgsnivå (utan personlig assistans)	Schablon (kr/år) 25< timmar/vecka	Schablon (kr/år) 11-24 timmar/vecka	Schablon (kr/år) 1-10 timmar/vecka
Nivå 1 (0-25 poäng)	246 440	197 152	155 257
Nivå 2 (26-40 poäng)	320 170	256 136	201 707
Nivå 3 (41-55 poäng)	404 000	323 200	254 520
Nivå 4 (56-70 poäng)	487 830	390 264	307 333
Nivå 5 (71-110 poäng)	585 800	468 640	369 054
Omsorgsnivå (med personlig assistans)	Schablon (kr/år) 25< timmar/vecka	Schablon (kr/år) 11-24 timmar/vecka	Schablon (kr/år) 1-10 timmar/vecka

¹ KS 2023/339

Nivå 1 (0-25 poäng)	172 508	138 006	108 680
Nivå 2 (26-40 poäng)	224 119	179 295	141 195
Nivå 3 (41-55 poäng)	282 800	226 240	178 164
Nivå 4 (56-70 poäng)	341 481	273 185	215 133
Nivå 5 (71-110 poäng)	410 060	328 048	258 338

Föreslagen peng till utförarna, bilaga 1.

Arbetsgruppen har arbetat med att analysera de synpunkter som inkom i översynen som gjordes 2022. För att få fram ersättningsnivåer som så långt det är möjligt ersätter för den enskildes resursbehov så har arbetsgruppen arbetat med att beräkna färre antal nivåer och fler timintervall för deltagandetimmar. I förslaget har antalet nivåer minskats, ersättningen i de lägsta nivåerna har ökat och i de högsta nivåerna föreslås ersättningen minska.

De föreslagna ersättningsnivåerna är fem till antalet med tre spann av deltagandetimmar per vecka. Om en personlig assistent medföljer den enskilde i den dagliga verksamheten minskas schablonersättningen med 30 procent, nuvarande skillnad är 38 procent.

Stadens nuvarande ersättning för deltagandetimmar om hel- och deltid är inte optimala. Det är en stor diskrepans vid den enskildes närvaro om fyra timmar per vecka och vid en närvaro om 24 timmar per vecka med samma ersättning till utförarna. Stadsledningskontoret föreslår tre olika ersättningsnivåer av timintervall för deltagandetimmar per vecka. Föreslagna timintervall är 1-10 timmar, 11-24 timmar samt 25 timmar upp till heltid (40 timmar). Ersättningen i timintervall 11-24 timmar per vecka föreslås vara 80 procent av heltid och ersättningen i timintervall 1-10 timmar per vecka 63 procent av heltid.

Syftet med daglig verksamhet är att bryta social isolering och skapa meningsfullhet och att komma närmare arbetsmarknaden med målsättningen att komma ut i arbetslivet. Det kan finnas olika skäl till att enskilda personer i kortare eller längre perioder har låg eller ingen närvaro på den dagliga verksamheten. Det är viktigt att beakta att lågt deltagande, även under längre perioder, inte behöver betyda att den enskilde inte har behov av insatsen. Det finns ingen nedre gräns för hur många timmar den enskilde måste delta i daglig verksamhet för att ha rätt till insatsen, en individuell bedömning får göras i varje enskilt fall. Om den enskilde inte deltar alls eller i låg omfattning behöver dock orsaken till detta följas upp. En individuell bedömning får sedan göras gällande om den enskilde har fortsatt behov av insatsen eller inte. Stadsledningskontoret föreslår mot bakgrund av detta att lägsta antalet deltagandetimmar ska sänkas från fyra timmar per vecka till en timme per vecka.

Stadsledningskontoret föreslår att ersättning utgår i upp till sex månader efter att den enskilde börjat arbete på den ordinarie arbetsmarknaden för fortsatt stöd i övergången. Föreslagen ersättningsnivå under dessa sex månader är ersättningsnivå 1,

med deltagandetimmar 1-10 timmar per vecka. För att ersättning ska betalas ut under övergångsperioden ska utföraren fortsatt ge stöd till den enskilde och regelbundet besöka arbetsplatsen. Stödet ska utformas individuellt tillsammans med den enskilde och ska finnas beskrivet i den enskildes genomförandeplan.

Förändring i stadens bedömningsinstrument

Socialnämnden fick i budget 2023 uppdraget att i samråd med kommunstyrelsen uppdatera dokumentationen för det bedömningsinstrument som ligger till grund för ersättningsnivån. I juni 2022 presenterade stadsledningskontoret en översyn av ersättning och utformning av insatsen bostad med särskild service enligt LSS samt en översyn av ersättning och utformning av insatsen daglig verksamhet enligt LSS. Av översynen framkom bland annat att det finns behov av att förbättra dokumentationen för bedömningsinstrumentet.

Till grund för bedömningen av ersättningsnivån finns ett särskilt bedömningsinstrument. Instrumentet utgår från den enskildes behov och det stöd som ges. Det bygger på femgradig skala, från inget behov till totalt behov av stöd och vägledning.

Nivåbedömning för den enskilde görs av socialförvaltningen utifrån dessa livsområden; förflyttning, kommunikation, social interaktion, personlig vård, aktiviteter (gäller endast korttidsvistelse och korttidstillsyn), arbete/sysselsättning (gäller endast daglig verksamhet), pedagogisk arbetsmetod (gäller endast daglig verksamhet), hemliv (gäller endast bostad med särskild service), fritid (gäller endast bostad med särskild service) samt medicinsk omvårdnad/psykisk hälsa. Livsområdena bedöms utifrån inget, lätt, måttligt, stort eller totalt behov av stöd och vägledning och utifrån detta görs en nivåbedömning för de insatser som den enskilde behöver.

I Swecos rapport Översyn av nuvarande ersättnings- och bedömningsmodell beskrivs att en mer transparent och tillgänglig dokumentation är viktig för att det ska vara tydligt att bedömningarna av nivåerna görs lika för alla brukare inom staden. Ett led i att öka transparensen och tydligheten i dokumentationen i bedömningarna av nivåerna, skulle vara att utöka de frågor som använts tidigare med frågor som rör motivationsarbete.

Att utöka antalet frågor, med frågor som på ett tydligare och mer specifikt sätt handlar om personalens arbete med att motivera den enskilde inom de olika livsområdena, klargör att motiveringsarbete vägs in och tas i beaktande när man bedömer behovsnivån hos den enskilde. Tidigare försökte handläggaren fånga upp hur man arbetar motiverande med den enskilde genom följdfrågor och tolkningar av de svar som kom på de dokumenterade frågorna. Detta kunde medföra en viss otydlighet och en uppfattning om att dokumentationen i bedömningarna inte var tillräckligt transparent.

Med utgångspunkt i Swecos rapport gjordes en kartläggning av hur frågorna och bedömningsmatriserna var formulerade samt vad som behövde ändras för att öka

transparensen. Arbetet gick ut på att redigera och komplettera frågorna och matriserna för samtliga insatser enligt LSS där nivåbedömningar utförs detta för att synliggöra hur motiveringsarbete tas i beaktande. Viktigt i arbetet var att se till att matriserna kopplades ihop med frågorna, så att formuleringar kring motiveringsarbete utformades på liknande sätt i de olika dokumenten. Att sambandet mellan matriser och frågebatterier behövde tydliggöras var även något Sweco framhöll i sin rapport.

En sammanvägning gjordes av det som framkommit i Swecos rapport och de redigeringar och tillägg som tagits fram av socialförvaltningen. Ett internt förankringsarbete har skett för den arbetsgrupp som arbetar med nivåbedömningar. Vikten av förankring av förändringarna för dem som genomför bedömningarna var något som Sweco pekade ut som avgörande för att se till att nivåbedömningarna blir konsekventa och likvärdiga.

Frågorna och matriserna har uppdaterats inom samtliga livsområden, se bilaga 2 och 3. Social interaktion och psykisk hälsa är de livsområden som har förändrats mest, där samtliga frågor har förtydligats. Även texten i matrisen har uppdaterats på flertalet ställen inom dessa två områden. Frågor som syftar till att fånga upp det motiveringsarbete som genomförs, har utformats inom alla livsområden utom förflyttning och kommunikation.

Någon omviktning av poängsättningen i matriserna har inte genomförts. Detta har inte bedömts nödvändigt för att få fram och värdera det motiveringsarbete som utförs. Genom att förtydliga och komplettera frågorna och matriserna, synliggörs hur motiveringsarbetet som utförs inom de olika livsområdena fångas upp och vägs in vid nivåbedömningar.

Kostnads- och verksamhetsmässiga konsekvenser av förslaget

Utifrån det antal personer som den 26 augusti 2023 (underlag för stadsdelsnämndernas budget 2024) hade insatsen daglig verksamhet så skulle kostnaderna för staden ändras marginellt vid den föreslagna förändringen av ersättningsnivåerna.

Tabell 3: Kostnader för nuvarande ersättningsnivåer samt för föreslagna ersättningsnivåer.

	Kostnad nuvarande ersättningsnivåer (tkr)	Antal personer	Kostnad föreslagna ersättningsnivåer (tkr)	Antal personer
Heltid 25<timmar/vecka	586,0	1 540		

Deltid 4-24 timmar/vecka	357,3	1 531		
Heltid med personlig assistans	25,8	78		
Deltid med personlig assistans	14,0	55		
<i>Utan personlig assistans</i>				
25<timmar/vecka			594,8	1 540
11-24 timmar/vecka			206,1	842
1-10 timmar/vecka			132,8	689
<i>Med personlig assistans</i>				
25<timmar/vecka			29,6	78
11-24 timmar/vecka			8,7	30
1-10 timmar/vecka			5,6	25
Ersättning när den enskilde arbetar			7,4	
Summa	983,1	3 204	985,0	3 204

Vid beräkning av antalet personer som förväntas ha daglig verksamhet 11-24 timmar per vecka och 1-10 timmar per vecka, har stadsledningskontoret tillsammans med socialförvaltningen gjort en genomgång av samtliga personer som i nuvarande system har beslut om deltid (4-24 timmar). Samtliga beslut har kontrollerats utifrån hur många timmar den enskilde har beslut om på daglig verksamhet. Utifrån denna genomgång konstateras att 45 procent av de som idag har beslut om deltid kommer att ha 1-10 timmar per vecka och 55 procent 11-24 timmar per vecka.

Av de personer som idag har beslut om deltid så har cirka 80 procent valt en privat utförare. Det innebär att det främst är privata utförare som får minskade intäkter utifrån förslaget att införa tre olika ersättningsnivåer av timintervall för deltagandetimmar per vecka. Vid en genomgång av samtliga privata utförare kan stadsledningskontoret konstatera att det innebär en intäktsminskning med cirka 2,8 procent för stadens privata utförare.

För stadsledningskontorets förslag om ersättning upp till sex månader när den enskilde börjat arbete på den ordinarie verksamheten beräknas kostnaderna till cirka 7,4 mnkr. I den beräknade kostnaden görs antagandet att 3 procent av de som har daglig verksamhet börjar arbeta på den ordinarie arbetsmarknaden. I översynen ställdes frågan till utförarna hur många de har hjälpt vidare ut i någon form av lönebidragsanställning och utfallet i svaren var då cirka tre procent.

Stadsledningskontoret har gjort en ekonomisk jämförelse mellan de nuvarande och de föreslagna ersättningsnivåerna gällande den del som avser en sammanläggning av nivåer. Jämförelsen har gjorts av hur föreslagna ersättningsnivåer i förhållande till nuvarande påverkar stadsdelsnämndernas tilldelade budget och kan konstatera att påverkan på budgeten är liten. Då en sammanläggning av nivåer och en omfördelning mellan låga och höga nivåer görs så kan vissa stadsdelsnämnder dock påverkas mer negativt än andra, de stadsdelsnämnder som har förhållandevis många personer som har insatsen daglig verksamhet i nuvarande nivå 5 och 7 kan påverkas negativt av det föreslagna ersättningssystemet.

Jämförelsen har gjorts för att kunna bedöma de ekonomiska effekterna och för att bland annat kunna ta ställning till behovet av övergångsregler. Stadsledningskontoret bedömer att det inte finns något behov av övergångsregler.

Stadsledningskontoret anser att föreslagen modell på ett bra sätt tar i beaktande de synpunkter och iakttagelser som gjorts i tidigare översyn. Genom föreslagen förändring förbättras förutsättningarna för det viktiga motiverande arbetet hos personer även i de lägre nivåerna. Förslagen modell kan även öka möjligheten att bryta social isolering samt skapar meningsfullhet och förbättrar möjlighet för den enskilde att närma sig arbetsmarknaden.

Nivåerna på ersättningen kan justeras, som vanligt, i samband med kommunfullmäktiges budget för nästkommande år. Ersättningen i enlighet med bilaga 1 har justerats till 2025 års prisnivå. Stadsledningskontoret har även gjort en justering av pengarna för daglig verksamhet med personlig assistans utifrån felaktig uppgift i ursprungligt förslag.

Inga ombedömningar av enskilda personer behöver göras men då antalet nivåer föreslås minska samt att antalet timintervall för deltagande per vecka blir fler så behöver nya beställningar göras i paraplyet. Nya budgetunderlagsrapporter i stadens beslutsstöd behöver också tas fram.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att stadens modell för ersättningsnivåer inom Daglig verksamhet (LSS) ändras i enlighet med bilaga 1 och börjar gälla från 1 januari 2025.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 oktober 2024 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till de förslag på ändringar av ersättningssystemet för daglig verksamhet samt de förändringar i stadens bedömningsinstrument som föreslås i remissen. Genom föreslagna ändringar i ersättningssystemet bedöms brukarnas

stödbehov bättre fångas upp samt att de möjliggör en bättre övergång för brukaren mellan daglig verksamhet och ett arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Förvaltningen vill dock lyfta fram ett par konsekvenser som remissförslaget kan komma att medföra:

Föreslagen ändring om att ta bort den nedre gränsen för att kunna erhålla ersättningsnivå:

Förvaltningen bedömer att det kommer att vara svårt att göra en nivåbedömning för en person som har väldigt låg eller knappt någon närvaro i verksamheten. Som en följd av detta kan det bli aktuellt att göra ytterligare ändringar i bedömningsinstrumentet som används vid nivåbedömning och hitta andra sätt att fånga upp stödbehovet för brukare med låg- eller mycket låg fysisk närvaro i verksamheten. Nuvarande instrument och frågor utgår ifrån att den medarbetare som intervjuas träffar brukaren och har god kännedom om stödbehovet.

Förslagen innebär att ersättningsnivåerna i paraplysystemet behöver omrubriceras utifrån nivå och omfattning:

Nuvarande ersättningsnivåer kommer att behöva rubriceras om i sociala system. Förvaltningen ser att i de fall det inte går att få till en automatiserad ändring i sociala system så kommer det att innebära administrativt merarbete i form av manuella justeringar vilket kommer att medföra merkostnader i form av arbetstid under en övergångsperiod för stadens medarbetare.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Nämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Det finns förslag i ärendet som förvaltningen ställer sig positiv till, men det finns även delar som förvaltningen inte ställer sig bakom.

Det är positivt med tre olika ersättningsnivåer av timintervall för deltagandetimmar för att minska diskrepans vid den enskildes närvaro och en mer rättvis ersättning till utförarna utifrån antal timmar brukaren är i verksamheten.

Förvaltningen är vidare positiv till att brukare ges möjlighet att ha kvar daglig verksamhet under en period när hen fått anställning för att möjliggöra en hållbar övergång till arbetslivet. Detta är dock redan möjligt idag utifrån nuvarande riktlinjer

men stadsledningskontoret tydliggör nu en begränsning till sex månader och förtydligar vilken ersättning som ska ges utföraren under perioden.

I stadens riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning framkommer redan idag att det ska vara möjligt för den enskilde, vid övergång till studier eller arbete, att behålla insatsen och vara kvar i verksamheten under en övergångsperiod. Hur lång övergångsperioden ska vara får avgöras i det enskilda fallet.

Stadsledningskontoret föreslår i tjänsteutlåtande att ersättning utgår i upp till sex månader efter att den enskilde börjat arbete på den ordinarie arbetsmarknaden för fortsatt stöd i övergången. Föreslagen ersättningsnivå under dessa sex månader är ersättningsnivå 1, med deltagandetimmar 1-10 timmar per vecka. För att ersättning ska betalas ut under övergångsperioden ska utföraren fortsatt ge stöd till den enskilde och regelbundet besöka arbetsplatsen. Stödet ska utformas individuellt tillsammans med den enskilde och ska finnas beskrivet i den enskildes genomförandeplan.

Förvaltningen anser det bör framgå att detta är en möjlighet men att det alltid görs en individuell bedömning av beställaren utifrån den enskildes behov av hur länge beslutet ska kvarstå. Stadsledningskontorets skrivelse är otydlig kring vem (beställare eller utförare) som beslutar om hur länge insatsen ska pågå under övergångsperioden.

Förvaltningen har inte samsyn med stadsledningskontoret gällande behov av att höja ersättningen för de låga nivåerna och minska ersättningen i de höga nivåerna. Förvaltningens uppfattning är idag att det finns flest verksamheter inom LOV som riktar sig till målgrupperna i de lägre nivåerna och att det saknas ett tillräckligt utbud av verksamheter som riktar sig till de med omfattande funktionsnedsättning. Genom att sänka ersättningen i de högre nivåerna befaras att det kommer minska möjligheterna ytterligare för privata företag att erbjuda verksamheter för de med mer omfattande funktionsnedsättningar. De personer som har mer omfattande funktionsnedsättningar hamnar ofta hos den kommunala utföraren med anledning av det begränsade utbudet vilket gör att de nya föreslagna nivåerna främst kommer gynna de privata utförarnas ekonomi. Förvaltningen ställer sig därför fortsatt negativ (i likhet med föregående års remiss) till förslag om att minska ersättningen i de höga nivåerna.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande.

1. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig kan beviljas daglig verksamhet. Insatsen omfattar personer som tillhör personkrets 1 och 2 enligt LSS. Kommunen bedömer varje enskild ansökan och beslutar vem som får insatsen. Det finns inget hinder för att en person som avbrutit sin dagliga verksamhet för att prova på ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden eller studera, ska kunna få insatsen igen.

En daglig verksamhet kan utformas på olika sätt och ska anpassas till mottagarens individuella behov och tillförsäkra deltagaren goda levnadsvillkor. Ett övergripande mål med insatsen daglig verksamhet är att utveckla den enskildes möjligheter till arbete på kortare eller längre sikt.

Ökade kostnader för förvaltningen

Vad gäller förslagets kostnadsmässiga konsekvenser ser förvaltningen att det nya ersättningssystemet främst gynnar de verksamheter som har många deltagare på lägre nivåer och som klarar av att delta mer än 25 timmar i sin dagliga verksamhet. De verksamheter som har deltagare med stora omsorgs- och omvårdnadsbehov utan medföljande personlig assistans och som kräver högre personaltäthet, påverkas negativt av förslaget. Inom förvaltningens dagliga verksamheter är det många av deltagarna som befinner sig i de högsta nivåerna och relativt få deltagare i de lägsta. Inom verksamheterna idag är det även få deltagare som kan arbeta inom heltidsintervallet. För förvaltningens verksamheter skulle förslaget därmed innebära en minskad resurstilldelning om cirka en halv miljon kronor. Förvaltningen befarar att förslaget skulle kunna leda till svårigheter att uppnå stadens målsättning med heltid som norm för anställda inom de dagliga verksamheterna då schemalaggningen kommer påverkas av omställningen från två till tre tidsintervall i de dagliga verksamheterna.

Som framgår av förvaltningens beräkningar så kommer förslaget om ändringar av ersättningsnivåer att vara gynnsamt för de utförare som har verksamhet som riktar sig till personer vars stöd bedöms vara i de lägre nivåerna för ersättning. Samtidigt kommer förslaget att slå ekonomiskt mot de utförare som har kompetens och inriktning mot verksamhet som riktar sig till personer med större behov av stöd. Sådana verksamheter återfinns i hög utsträckning i kommunal regi.

Stor andel privata utförare

Av utredningen framgår att utförarverksamheter anser att ersättningen i de lägre nivåspannen ger för låg ersättning för att de ska kunna arbeta motiverande med brukarna. Samtidigt har utvecklingen av antalet LOV-upphandlade dagliga verksamheter som har just arbetslivsinriktning ökat kontinuerligt. Från 2021 fram till och med mätdatum 2023 har 24 privata utförarverksamheter valt att ansluta sig till stadens valfrihetssystem för insatsen daglig verksamhet. Totalt fanns det förra året 168 olika privata utförare av daglig verksamhet. Som jämförelse fanns det förra året totalt bara 6 LOV-anslutna privata utförare av insatsen bostad med särskild service enligt LSS för vuxna. Förvaltningen menar att det tyder på att de ekonomiska

förutsättningarna för att bedriva daglig verksamhet redan utifrån dagens förutsättningar förefaller vara goda.

Incitamenten och inlåsnings effekter

I den föreslagna modellen för ersättningsnivåer föreslås att den nedre gränsen för deltid ändras från fyra timmar per vecka till en timme per vecka. Förvaltningen önskar belysa att det förvisso stämmer att det i lagstiftningen inte finns någon nedre gräns för hur många timmar en brukare ska vara på daglig verksamhet för att kunna fortsätta att erhålla insatsen. Det behöver däremot inte nödvändigtvis betyda att en kommun inom ett resursfördelningssystem inte har en nedre gräns för närvaro och som styr vilken ersättning som ska betalas ut. Genom att sänka den nedre gränsen enligt förslaget så är risken att incitamentet för att ge brukare nödvändigt stöd för att ta sig till och från sin dagliga verksamhet och öka närvaron där helt försvinner. Förvaltningen menar att förslaget riskerar att öka risken för inlåsnings effekt. I såväl det nuvarande som i det föreslagna systemet finns också möjlighet för utförarverksamhet att erhålla del- eller heltidsersättning i det fall verksamheten har ordnat med en praktikplats för brukaren. Stödet som då ges till brukaren kommer företrädesvis från praktikplatsen och inte från utföraren av daglig verksamhet. Förvaltningen menar att det här är ett exempel på en brist i både det nuvarande och det föreslagna systemet och som dels kan leda till inlåsnings effekt och dels skulle behöva utredas vidare.

Av underlaget framgår också att det tidigare bedömningsinstrumentet inte tog hänsyn till det viktiga motivationsarbete som utförarverksamheterna behöver ge brukare. Förvaltningen ställer sig lite frågandet till det påståendet då frågebatteriet som bedömningsgruppen har använt sig av var semistrukturerat och till hög grad bestod av den öppna frågan om hur utförarverksamheten gav brukaren stöd inom respektive livsområde. Det innebar alltså att utförarverksamheterna har haft goda möjligheter att beskriva sina individuellt anpassade arbetsätt för respektive brukare, inklusive ett motiverande sådant.

Behov av ersättning efter påbörjat arbete

Ett av förslagen till ändring av systemet är att utföraren under en period om sex månader efter avslutad daglig verksamhet ska få fortsatt ersättning för att ge särskilt stöd till den enskilde. Förvaltningen menar att ett sådant stöd förvisso kanske skulle kunna behövas men förmodligen inte för samtliga personer som går från daglig verksamhet till förvärsarbete. Förvaltningen ställer sig också frågande till om det verkligen ska vara den dagliga verksamheten som i alla ärenden ska ge stödet samt om det kanske kan ligga på annan huvudman än kommunen att i sådant fall bekosta stödet.

Behov av samverkan

Enligt socialstyrelsen har kommunen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan var för sig ett tydligt uppdrag att samverka med de övriga för att personer med funktionsnedsättning lättare ska närma sig arbetsmarknaden. Varje myndighet har

olika regelverk och resurser och den gemensamma uppgiften är att med hjälp av de samlade resurserna forma det bästa stödet utifrån brukarens behov. För att nå målet krävs att alla aktörer inom arbetsmarknadspolitikens område samverkar och ser personer som har daglig verksamhet som en naturlig målgrupp för de arbetsmarknadspolitiska insatserna. I många kommuner finns ett väl organiserat samarbete mellan myndigheterna, både på ledningsnivå och individnivå. Socialstyrelsen menar att det är lämpligt att denna samverkan också omfattar personer med daglig verksamhet enligt LSS.

Förvaltningen menar att en viktig och kanske till och med avgörande del i arbetet med att få ut fler personer från daglig verksamhet till arbetslivet ligger i den gemensamma planeringen mellan stadsdelsnämnderna, Arbetsförmedling, Försäkringskassa, daglig verksamhet och eventuellt andra aktörer runt den enskilde, till exempel habilitering och psykiatri. För att undvika inlåsningseffekter menar förvaltningen att samverkansformer och ansvarsområden skulle behöva tydliggöras. För att nå dit föreslår förvaltningen att staden tillsammans med Arbetsförmedling och Försäkringskassa samt regionen skapar en gemensam samverkansöverenskommelse och samverkansmodell, med tydliga riktlinjer kring hur de olika huvudmännen ska samverka kring personer som beviljas daglig verksamhet och som samtidigt har som uttalat mål att komma vidare till den ordinarie arbetsmarknaden. En sådan övergripande samverkansöverenskommelse ligger också i linje med stadens arbete kring God och nära vård och omsorg.

Behov av mätning och uppföljning

Av den översyn som kommunstyrelsen har genomfört framgår att utförarverksamheterna uppskattar att ungefär tre procent av deltagare vid daglig verksamhet kommer till någon form av lönebidragsanställning.

Förvaltningen menar att det skulle vara intressant att med en viss frekvens följa upp utfallet av eventuella förändringar av ersättningsnivån, särskilt vad gäller hur många deltagare vid daglig verksamhet som etablerar sig på den ordinarie arbetsmarknaden. Om staden följer upp det får staden också underlag som kan användas för att göra ytterligare förändringar som kan öka andelen personer som kommer från daglig verksamhet och ut i arbetslivet.

Jämställdhetsanalys

Inom förvaltningens dagliga verksamheter utgörs deltagarna av cirka 47 procent kvinnor och 53 procent män. Generellt är det fler kvinnor än män som är beviljade insatsen inom de lägre ersättningsnivåerna och fler män än kvinnor inom de högre nivåerna.

I program för ett jämställt Stockholm 2018-2022 framgår att en del av stadens strategi för att uppnå jämställdhetspolitikens övergripande mål kan vara jämställdhetsbudgetering vilket fokuserar på hur finansiella resurser fördelas mellan kvinnor och män. Förvaltningen kan se att förslaget om ändrade ersättningsnivåer

inom daglig verksamhet LSS skulle kunna bidra till en mer jämställd fördelning av resurser mellan kvinnor och män genom att höja ersättningen i de lägre nivåerna.

Förvaltningen anser att det är positivt att staden ser över ersättningsnivåsystemet för daglig verksamhet, för att minska inlåsnings effekt och öka incitamenten för verksamheter att stötta brukare att komma ut i arbetslivet. Förvaltningen ser det däremot som negativt att förslaget till förändring påverkar ekonomin för verksamheter med inriktning mot de brukare som har störst behov. Förvaltningen menar att förslaget om förändringar skulle behöva utredas vidare. Framförallt ser förvaltningen att samverkansfrågan kan vara avgörande om staden ska nå ambitionen att öka antalet personer som går fram daglig verksamhet till arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS).

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget. Färre ersättningsnivåer, omfördelning av ersättning från högre till lägre nivå samt att utförarna även får ersättning i sex månader efter att en brukare gått vidare till ordinarie arbete är välkomna förändringar. Det innebär bättre anpassningar till dagens verklighet och till de utmaningar som utförarna har. Det är av stor vikt att ersättningssystemet är utformat så att det främjar den enskildes förmåga att komma ut på den öppna arbetsmarknaden.

Förvaltningen vill framhålla vikten av att den nya ersättningsmodellen utvärderas kontinuerligt, både hos varje stadsdelsnämnd och stadsövergripande.

Förvaltningen bedömer att det i ärendet saknas relevanta jämställdhetsaspekter. Förvaltningen bedömer att ärendet inte innebär några betydande miljö- och klimatkonsekvenser.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 oktober 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till översynen av ersättningssystemet, men uppmärksammar att förslaget kan medföra negativa ekonomiska konsekvenser för stadsdelsnämndens beställarverksamhet. Det nya förslaget bedöms dock som mer fördelaktigt än tidigare förslag. Även för förvaltningens utförarverksamhet för personer med omfattande intellektuella och fysiska funktionsnedsättningar kommer förslaget att medföra negativa ekonomiska konsekvenser för verksamheten då ersättningen inte kommer att motsvara personalkostnaderna.

Förvaltningen ser också att förslaget inom ersättningssystemet inte motiverar stadsdelsförvaltningen till att starta egna verksamheter för personer med omfattande funktionsnedsättningar med utåtagerande beteende och där beställarna idag behöver köpa platser utanför avtal, då den ekonomiska ersättningen inte täcker kostnaderna för verksamhetens behov av personal.

Att frågorna till underlaget (bilaga 3) har förtydligats ser förvaltningen som en förbättring. Förvaltningen ser att de nya frågorna och matrisen i bilaga 2 kommer ge adekvata nivåer för personer med psykosociala svårigheter, som är både motoriskt begränsade samt har en oro och rastlöshet. Förvaltningen ser också positivt till förslaget om fortsatt ersättning i upp till sex månader när en enskild går vidare till arbete på ordinarie arbetsmarknad.

Förvaltningen ser inte att förslaget kommer att medföra några särskilda konsekvenser för brukarna.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om förändringar i stadens modell för ersättningsnivåer inom daglig verksamhet (LSS).

Den ökade ersättningen i de lägsta nivåerna bidrar till bättre förutsättningar för det viktiga motiveringsarbetet hos personer även i de lägre nivåerna.

Införandet av en lägre deltagandegrad kan verka positivt genom att ge en indikation för handläggare att följa upp om enskild inte trivs i verksamheten. Det kan även vara

en motiverande faktor för utförare att arbeta för att enskild ska vilja delta mer i verksamheten vid närvaro under 10 timmar/vecka.

Förvaltningen ser även positivt på förslaget att utförare ska kunna ha kvar ersättning under en övergångsperiod för att kunna fungera som stöd och trygghet för enskild vid övergång till jobb på arbetsmarknaden.

Förvaltningen framför önskemål om uppföljning förslagsvis 18-24 månader efter införandet av de nya ersättningsnivåerna för att utvärdera om förändringen har gett önskad effekt.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 juli 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till föreslagna förändringar. Färre ersättningsnivåer, omfördelning av ersättning från högre till lägre nivåer samt att brukare ges möjlighet att ha kvar sin plats inom daglig verksamhet under upp till sex månader efter att den enskilde fått anställning inom ordinarie arbetsmarknad är förändringar som innebär bättre anpassningar till dagens behov. De föreslagna förändringarna har även anpassats för att på ett bättre sätt ge förutsättningar för det viktiga motiverande arbetet till brukare även i de lägre behovsnivåerna. Förändringarna bedöms kunna öka och förbättra möjligheten för den enskilde att närma sig arbetsmarknaden.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 oktober 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget om nya ersättningsnivåer utifrån att de föreslås att brukare ges möjlighet att ha kvar sin plats inom daglig verksamhet under upp till sex månader efter att den enskilde har fått anställning på den ordinarie arbetsmarknaden. Detta tror förvaltningen kan leda till en mer hållbar övergång till arbetslivet. Förslaget stämmer väl överens med intentionerna i Stockholms stads program för delaktighet och tillgänglighet 2024- 2029. I programmet beskrivs att staden ska arbeta aktivt med att öka tillgängligheten så att personer som har en funktionsnedsättning i större utsträckning ska kunna få och behålla ett arbete.

Stadsledningskontorets förslag på nya ersättningsnivåer kommer överlag inte att ha en betydande ekonomisk inverkan för daglig verksamhet i nuläget. Förvaltningen ser dock att ekonomi och budget kommer att påverkas på sikt. Målgruppen för daglig verksamhet blir allt äldre och i samband med stigande ålder kan behoven av omsorg komma att öka. Enskilda med stora omsorgsbehov som återfinns i de högsta nivåerna ställer stora krav på verksamheten med bland annat hög bemanning. Med allt fler brukare i de högre nivåerna kommer förvaltningen ha svårigheter att täcka kostnaderna för nödvändig bemanning och samtidigt upprätthålla god kvalitet inom ramen för de nya ersättningsnivåerna. Möjligheterna att nå budget i balans kommer därmed att försvåras. Förvaltningen ser också att det finns en risk att det nya ersättningssystemet kan komma att vara till de privata utförarnas fördel och gynnas av att ha flera brukare inom de lägre ersättningsnivåerna. Konsekvensen kan bli att de kommunala verksamheterna främst kommer att behöva tillhandahålla platser för enskilda med omsorgsbehov i de högre nivåerna. Med många brukare i de högre ersättningsnivåerna försvåras möjligheten att täcka de kostnader som högre omsorgsbehov medför samt att nå budget i balans.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen bedömer att de föreslagna förändringarna avseende ersättningsnivåer inom daglig verksamhet (LSS) kan gynna stödet till den enskilde, vilket förvaltningen ser positivt på. Förvaltningen ser även positivt på att bedömningsverktyget utvecklas för att på ett tydligare sätt fånga upp personer med stort motivationsbehov.

Förvaltningen ser dock att de föreslagna ersättningsnivåerna kan komma att medföra kostnadsökningar. Detta eftersom förvaltningen ser en risk i att ersättningen inte till fullo kommer att täcka kostnaden inom vissa individavtal i de högre nivåerna.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att nuvarande ersättningsnivåer och bedömningsmatris har setts över. Förvaltningen ställer sig positiv till att frågor kring stöd för motivationsarbetet finns med i bedömning av stödbehov.

Förvaltningen vidhåller, sedan tidigare remissvar, den positiva inställningen till att höja de lägsta nivåerna för ersättning och ser positivt på att staden i stort inte ser några betydande ekonomiska skillnader. Förvaltningen vill dock även vidhålla att det är oroväckande att en höjning av de lägsta nivåerna görs på bekostad av de högre nivåerna. Skarpnäcks stadsdelsförvaltning tillhör dem som beräknat kommer se en negativ ekonomisk konsekvens som kräver anpassningar för budgethållning.

Förslaget om ersättningsnivåer och bedömningsmatrisens omarbetning möjliggör enligt förvaltningens mening en bättre anpassning till den enskildes behov av stöd i insatsen och möjlighet för den enskilde att närma sig arbetsmarknaden. Revideringen av frågorna gällande livsområdena social interaktion och psykisk hälsa bidrar till detta.

Barnkonsekvensanalys

Insatsen daglig verksamhet riktar sig till personer i yrkesverksam ålder. Beslut gällande ersättning för daglig verksamhet påverkar därför inte barn i direkt mening.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer att ärendet inte innefattar bestämmelser som föranleder att det riskerar uppstå skillnader mellan könen. Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2024 följande.

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Omedelbar justering

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser att det är välkommet med en översyn av området. Insatsen daglig verksamhet omfattar många av stadens medborgare och målgruppen är diversifierad. Det finns också många utförare av daglig verksamhet med en mängd olika inriktningar och specialiteter. Utförare i kommunal regi i Skärholmen har satsat på att skapa verksamheter av hög kvalitet för den målgrupp inom insatsen daglig verksamhet som står längst ifrån arbetsmarknaden. Förvaltningen anser att

utredningen som föregick förslaget om nya ersättningsnivåer har haft ett ensidigt fokus på de deltagare som har en möjlighet att med stöd komma ut i arbetslivet och har enligt förvaltningens mening inte tagit tillräckligt stor hänsyn till det kommunala uppdraget att ta hänsyn till det varierande behovet hos samtliga i målgruppen som är aktuella för insatsen daglig verksamhet.

De kommunalt drivna enheterna med daglig verksamhet i Skärholmen präglas av en hög individuell anpassning både i personaltäthet och miljöer och tar emot ett flertal deltagare från andra stadsdelar som bedöms ha behov av de möjligheter som Skärholmens dagliga verksamheter kan erbjuda. Den ena dagliga verksamheten har belönats med stadens Kvalitetspris 2023. Det föreslagna nya ersättningssystemet skulle innebära försämrade ekonomiska möjligheter för de dagliga verksamheterna i egen regi i Skärholmen att bibehålla den personaltäthet som idag finns samt försämla möjligheterna till att individanpassa de fysiska miljöerna. Enligt enhetschef för kommunalt driven daglig verksamhet i Skärholmen kan förändringarna innebära att verksamheten har försämrade möjligheter att tillgodose sina deltagares speciella behov. Det kan också leda till att verksamheten kan behöva säga upp platser för deltagare från andra stadsdelar vilka då skulle hänvisas till andra dagliga verksamheter som inte passar deras specifika behov. Här ser förvaltningen en än större risk för faktisk inlåsning då det kan leda till att flera personer i målgruppen som står längst från arbetsmarknaden inte kommer till en daglig verksamhet överhuvudtaget då det inte finns ekonomiskt utrymme att inom ramen för ersättningen driva den typ av specialiserade verksamheter som målgruppen har behov av.

Förvaltningen ser att den utredning som föregått förslaget om nya ersättningsnivåer har ett ensidigt perspektiv på syftet med daglig verksamhet där fokus ligger på den målgruppen som har en möjlighet att komma ut i arbete. Förvaltningen vill lyfta att intentionen med insatsen daglig verksamhet, vilket också lyfts fram i det nya Kunskapsstöd som Socialstyrelsen nyligen har publicerat är att deltagare i daglig verksamhet ska ges utrymme att bibehålla och utveckla sina förmågor och ge den enskilde stimulans, utveckling, meningsfullhet och gemenskap. Förvaltningen menar att trots det övergripande målet med insatsen, att utveckla den enskildes möjligheter till arbete på kortare eller längre sikt, bör möjligheten till ett livslångt lärande och framför allt en meningsfull tillvaro väga tungt när det gäller utformningen av insatsen daglig verksamhet för de personer inom målgruppen som står längst ifrån arbetsmarknaden.

I tidigare tjänsteutlåtanden har förvaltningen lyft att det nya förslaget kommer medföra negativa ekonomiska konsekvenser för stadsdelen. Enligt tidigare tjänsteutlåtande och information från stadsledningskontoret förväntas stadsdelsnämndsområdet få en intäktsminskning om ungefär 552 613 kronor per år som en konsekvens av det föreslagna ersättningssystemet. Förvaltningen ser fortfarande att förslaget kommer medföra negativa ekonomiska konsekvenser för de utförare som har många deltagare på de högre nivåerna, däribland Skärholmens egen

regi-verksamhet. Här ser stadsdelen ett behov av kompensation då denna förlust inte täcks inom ersättningsystemet.

En annan aspekt är att individer som idag är placerade utanför LOV på daglig verksamhet kommer att påverkas i tilldelning, men inte självklart i pris. I de fall där vi har individer med hög stödnivå kan det komma att ge negativa konsekvenser på stadsdelens budget.

Det bör lyftas att även om det inte krävs nya bedömningar för den nya nivån från bedömnings- och förmedlingskansliet så kommer det att krävas en arbetsinsats från stadsdelens handläggare. Det är inte skäl att avstå en förändring, men eftersom att det är så pass många ärenden under en relativt begränsad tid som det ska göras på är det relevant att lyfta. För Skärholmens del så är det ungefär 200 dagliga verksamhetsbeslut som ska administreras vilket skulle motsvara ungefär 67 arbetstimmar.

Förvaltningen ser att det i samband med justering av ersättningsnivåer också behövs upprättas riktlinjer för dokumentation av närvaro, frånvaro, hab-ersättning och avvikelser mm. Det görs idag olika tolkningar vilket försvårar och nästintill omöjliggör uppföljning på individnivå.

Förvaltningen vill även framföra att det finns fler aspekter än de ekonomiska som är värda att beakta. Det är nödvändigt med översyn som tydliggör gränsdragningen mellan det ansvar som åligger kommunerna och det som åligger Arbetsförmedlingen för att bistå personer att komma ut i arbete.

Jämställdhetsanalys

Fler män än kvinnor med funktionsnedsättning har insats enligt LSS i stadsdelsnämndsområdet vilket följer statistik generellt för staden. En del av skillnaderna mellan könen kan förklaras genom skillnader i förekomst av diagnoser. Bland män är exempelvis utvecklingsstörning och autism vanligare än bland kvinnor i totalbefolkningen. Dessa diagnoser är kopplade till personkrets 1 i LSS och därmed till rätten till insatser. Förvaltningen kan därför se att ärendet kommer att påverka fler män än kvinnor även om ärendet i sig bedöms som könsneutralt.

Barnrättsperspektivet

Insatsen daglig verksamhet ges till personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig. Insatsen omfattar personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd samt personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom. Detta beslut har ingen påverkan på barn, varvid en vidare analys inte behövs för beslut.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 oktober 2024 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på föreslagna förändringar utifrån ett brukarperspektiv för individer med neuropsykiatriska diagnoser och instämmer att det viktiga motivationsarbetet för denna målgrupp inte ryms i nuvarande ersättningsnivåer. Genom föreslagen förändring förbättras förutsättningarna för det viktiga motiverande arbetet hos personer även i de lägre nivåerna. Förslagen modell kan även öka möjligheten att bryta social isolering samt skapar meningsfullhet och förbättrar möjlighet för den enskilde att närma sig arbetsmarknaden.

En sammanläggning av nivåer och en omfördelning mellan låga och höga nivåer kan medföra att vissa stadsdelsnämnder påverkas mer än andra. De stadsdelsnämnder som har förhållandevis många personer som har insatsen daglig verksamhet med nivåbedömning i nuvarande nivå 5 och 7 kan påverkas i högre utsträckning av det föreslagna ersättningssystemet.

Vidare instämmer förvaltningen i att det bör vara en skillnad i ersättning till utförare för brukare med högt respektive lågt deltagande och därför är det positivt med färre antal nivåer och ett ökat antal timintervall.

Ekonomiska konsekvenser av förslaget

De föreslagna nivåerna kommer inte påverka beställarenhetens ekonomi när det gäller placeringar inom LOV eftersom enhetens budget motsvarar ersättningen till utförarna. Däremot kan enhetens ekonomi påverkas av de brukare som har individavtal då priset sätts efter varje individ. Påverkan bedöms dock vara liten eftersom det endast är få brukare som har individavtal. Förvaltningens egna utförare inom daglig verksamhet kommer påverkas positivt av förändrade nivåer. Intäkterna kommer att öka eftersom verksamheterna har många brukare i nivå sex samt många brukare med personlig assistans.

Barnrättsanalys

Förvaltningen uppfattar inte att förslaget om reviderad ersättning inom daglig verksamhet ger direkta eller indirekta konsekvenser för barn (som kan beröras i form av anhörig till den aktuella målgruppen). En vidare barnrättsanalys genomförs därför inte.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen uppfattar att förslaget om reviderad ersättning inom daglig verksamhet kan ge effekter för den aktuella målgruppen, oavsett om de är kvinnor/flickor eller män/pojkar. En vidare jämställdhetsanalys genomförs därför inte.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Främja AB

Främja AB:s yttrande daterat den 30 oktober 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Matrisen

Nu ser matrisen för beräkning av nivåer och tidsintervall rimlig ut.

OPI

Vi föreslår att staden går över till att tillämpa OPI index för att räkna ersättningarna.

Beräknat 2,8% minskning generellt till privata utförare

Kommer staden att kompensera upp ersättningarna i uppräkningsinför 2025 med dessa 2,8%? Sänkningen på 2,8% blir ju inte kostnadsneutral för oss som utför tjänsten åt staden.

Nivåbedömning

Vidare arbete behövs för att uppdatera underlagen för nivåbedömning. Framförallt kring målgruppen med psykisk ohälsa behövs ett nytt grepp.

Hemmasittare

Vi jobbar 1 på 1 med hemmasittare med hembesök eller träffas på neutrala platser, dessa personer orkar sällan delta i verksamheten mer än en gång i veckan. Mycket tid och resurser läggs på motivationsarbete och relationsbyggande med nätverket runt personen. Hur ska dessa insatser hanteras med skälig ersättning? Hur bedöms motivationsarbetet?

Första LSS-insatsen

Kommer personer som får sin första LSS insats in på nivå 1 och tidsintervall 1? I den initiala fasen då någon är ny i en verksamhet krävs det enormt mycket tid för relationsbyggande, motiverande arbete, instruktioner, information, genomgångar osv. I andra kommuner finns det arbetssätt att alltid starta på medelnivå, exempelvis nivå 3, för att sedan justera efter ett par månader vid en uppföljning.

Övergång till nya ersättningsmodellen

Önskar en tydlig plan och god framförhållning av planering, där vi som utförare är delaktiga i planering av varje enskild insats för att delge aktuellt schema och närvaro i verksamheten.

Främja står även bakom remissvaret som skickats in från branschföreningen PULSS.

Klistra in eller skriv text – 12 punkter

PULSS

PULSS yttrande daterat den 18 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Ställningstaganden och skäl till dessa:

- **PULSS** anser att den föreslagna pris-matrisen är rimlig.
- **PULSS** anser att det är en bra utveckling av ersättningsmodellen att utöka till tre tidsomfattningar i stället för nuvarande två.
- **PULSS** ser behov av vidare utredning/ förtydliganden gällande tillämpningen kring bedömning av vårdnivåer och vilka frågor som ligger till grund för vårdnivåbedömningar.

Sammanfattning av synpunkter på förslaget:

1. **PULSS** förordar att staden övergår till att tillämpa OPI-index för att räkna upp ersättningarna till privata utförare
2. Det ligger ett stort ansvar på aktuell handläggare att formulera omsorgsbehovet utifrån diagnos, begränsningar och psykisk ohälsa som ska ligga till grund för den preliminära bedömningen. **PULSS** förordar en modell där utföraren får ersättning retroaktivt i de fall där preliminära nivån visat sig vara felaktig.
3. **PULSS** förordar att det bedömda resultatet inom varje livsområde skall kommuniceras till utföraren som ett led i att öka transparensen och skapa samsyn kring inom vilka livsområden som utföraren förväntas förmedla stödet som den enskilde behöver.
4. **PULSS** förordar att staden lägger till frågor gällande risker/riskbeteende och fram för allt behov av förebyggande riskminimerande åtgärder i relation till andra deltagare och personal.
5. **PULSS** förordar att LSS och biståndsbedömare får ett större ansvar att identifiera risker och i samråd med utföraren skraddarsy insatsen.
6. **PULSS** förordar att staden förtydligar att det förebyggande motiverande arbetet tydligt skall framgå i frågebatteriet som bedömnings och förmedlingsgruppen använder.
7. **PULSS** förordar att övergång från daglig verksamhet till studier hanteras på samma sätt som övergång från daglig verksamhet till anställning
8. **PULSS** förordar att staden tillsammans med respektive utförare uppdaterar data gällande aktuellt schema/ antal schemalagda timmar. Detta skall genomföras senast två månader före det datum som sätts för övergången mellan det gamla och nya systemet samt att staden bjuder in privata utförare för att diskutera hur övergången ska gå till och beaktar våra synpunkter kring detta.

Ställningstagande och skäl till dessa:

1. Omsorgsprisindex (OPI) är ett index som är gemensamt framtaget av SKR, Vårdföretagarna och Sobona. Det är framtaget för att varje år räkna upp ersättningar till privata utförare inom vård och omsorg. OPI är i huvudsak baserat på aktuellt löneavtal mellan SKR och Kommunal samt utvecklingen av konsumentprisindex vilket i sin tur styr årliga uppräknings av våra lokalhyror. OPI är utvecklat i ett partsgemensamt samarbete och syftar till att den ekonomiska ersättning som en utförare får för att bedriva en verksamhet ska vara reellt oförändrad mellan åren* Stockholm stad tillämpar redan OPI-index för vissa insatser inom äldreomsorg. Stockholm stad tillämpar dock inte OPI-index för att reglera ersättningarna i LOV-systemet. I stället räknas ersättningsnivåerna upp i budget för nästkommande år. I En sammanställning av hur stadens uppräknings av ersättningsnivåer skiljer sig mot OPI under de senaste 10 åren visar att uppräknings av ersättningar ligger efter med över 12% jämfört med OPI.

PULSS förordar att staden övergår till att tillämpa OPI-index för att räkna upp ersättningarna till privata utförare

2.

Vi har tankar om den preliminära bedömning som sker när en person är ny i insatsen daglig verksamhet. Enligt gällande LOV-avtal ska ombedömning ske av en persons omsorgsbehov inom tre månader. Vi upplever att det ofta är en stor diskrepans mellan den preliminära nivå en person bedöms initialt, och den nivå som sedan sätts efter en ombedömning. Den skillnaden kan vara så stor som mellan nivå 1 och nivå 3 eller 4. Bedömningskansliet har stora utmaningar med att hinna med att göra en bedömning inom tidsramen i avtalet varför det kan dröja upp till ett halvår till ett år. I nuvarande avtal kompenseras inte utföraren för denna skillnad.

Vi utförare upplever ofta att underlaget för den initiala bedömningen är bristfällig och att handläggare inte hinner träffa personen tillräckligt för att kunna samla underlag för en en rättvis bedömning.

Vi förordar därför en modell där utföraren får ersättning retroaktivt i de fall där den preliminära nivån justeras från den preliminära bedömningen till vårdnivåbedömningen.

3.

Tjänsteutlåtandet hänvisar till Swecos rapport "Översyn av nuvarande ersättnings- och bedömningsmodell" där behovet av en mer transparent och tillgänglig dokumentation lyfts fram. Detta är något som utförare verkligen efterfrågar då resultatet av en nivåbedömning som utförs av socialförvaltningen där slutprodukten endast kommuniceras i form av en vårdnivå (1-7) för utförarens räkning. "Nivåbedömning för den enskilde görs av socialförvaltningen utifrån dessa livsområden; förflyttning, kommunikation, social interaktion, personlig vård, aktiviteter (gäller endast korttidsvistelse och korttidstillsyn), arbete/sysselsättning (gäller endast daglig verksamhet), epand pedagogisk arbetsmetod (gäller endast daglig verksamhet), hemliv (gäller endast bostad med särskild service), fritid (gäller

endast bostad med särskild service) samt medicinsk omvårdnad/psykisk hälsa. Livsområdena bedöms utifrån inget, lätt, måttligt, stort eller totalt behov av stöd och vägledning och utifrån detta görs en nivåbedömning för de insatser som den enskilde behöver.”

PULSS förordar att det bedömda resultatet inom varje livsområde skall kommuniceras till utföraren som ett led i att öka transparensen och skapa samsyn kring inom vilka livsområden som utföraren förväntas förmedla stödet som den enskilde behöver.

4-5.

En annan grupp som ersättningssystemet behöver förtydligas kring är den ökade gruppen som kommer från Rättspsykiatrisk öppen/slutenvård. Personerna är ofta ”högfungerande” men kan ha ett utökat behov av gränssättning och regler som ibland kan vara svåra att förena med intentionerna och tillämpningen av en LSS insats.

Dessa personer behöver inledningsvis hög personalbemanning i den dagliga verksamheten då informationsutbytet om den enskilde ofta är begränsat enligt den enskildes önskan. Riskerna kring personer i denna population är betydligt högre än för andra med motsvarande funktionsvariation därav behovet av den tvångspsykiatriska vården.

Exempelvis kan en person som slussas ut från rättspsykiatrisk vård ha med sig dubbla vårdare från psykiatrin på grund av en hög bedömd risk för hot eller våld. När samma person efter introduktion/ överlämning till den dagliga verksamheten är klar efter ett par besök bedöms den enskilde utifrån den nuvarande matrisen vara så pass självständig att VN 1 eller möjligen VN 2 är de absolut vanligaste. Detta innebär att en person som medför en förhöjd risk i sin nya dagliga verksamhet förväntas kunna fungera tillsammans med stora grupper andra deltagare som stöttas av en personal i den dagliga verksamheten.

Tyvärr upplever flera utförarorganisationer att det nuvarande systemet inte är anpassat för denna grupp. I och med att bedömning- och fördelningskansliet sätter vårdnivån och dialogen gällande en upplevd felaktig VN och behov av högre bemanning sedan skall föras med handläggaren kan utförare som hänvisar till risker själva utsättas för hot om sanktioner eller badwill, i och med att utföraren enligt LOV är skyldig att ta emot de personer som väljer utförarens verksamhet.

Om den ansvarige Biståndsbedömaren/ LSS handläggaren får ett tydligare ansvar att bistå med en relevant utredning som identifierar risker kommer detta att leda till att den bedömda DV-insatsen kan utformas med lägre risker för den enskilde och andra personer i verksamheten.

PULSS förordar att staden lägger till frågor gällande risker/riskbeteende och fram för allt behov av förebyggande riskminimerande åtgärder i relation till personal och andra deltagare. PULSS förordar att LSS och biståndsbedömaren får ett större ansvar att identifiera risker och i samråd med utföraren skraddarsy insatsen.

6.

Vi upplever att förtydligandet i förslaget gällande motivationsarbete är ett steg i rätt riktning. Dock kan frågorna tolkas/ vinklas som att det endast gäller vad som sker under den tid den enskilde är närvarande i verksamheten. Vad som menas med motivationsstöd framgår inte och behöver förtydligas. För bland annat den ökade gruppen med psykisk ohälsa sker ett stort motivationsarbete utanför den tid som deltagaren är planerad i verksamheten.

Detta i form av hembesök, uppsökande verksamhet, påminnelse, motiverande samtal trygghetsskapande samtal och aktiviteter och löpande kontakt via SMS, telefon eller via de plattformar den enskilde använder.

Planering och samverkan i form av löpande kontakter med exempelvis vård och stödinsatser är också en viktig del i motivationsarbetet. Exempel kan vara daglig eller veckovis kontakt med boende, boendestöd, missbruksvård, akutteam inom psykiatri, läkare och anhöriga. Allt för att skapa trygga förutsättningar för den enskilde att våga/orka/ klara av att tillgodogöra sig insatsen.

För att matcha deltagare mot företag och arbetsuppgifter på den öppna arbetsmarknaden krävs både motivationsarbete och mycket kontakt med presumtiva arbetsgivare. Detta som ett led i att leva upp till stadens åtagande gentemot personer med funktionsnedsättningar.

Från Stadens hemsida: ”Stockholms stad erbjuder insatser till dig som är i yrkesverksam ålder och som saknar arbete på grund av din funktionsnedsättning. Vi arbetar med att utifrån dina förutsättningar öka möjligheterna för dig att få ett arbete eller komma ut i studier” *

Det innebär att utföraren lägger tid och resurser på att engagera arbetsgivare som skulle kunna ta emot deltagare för praktik om det är rätt matchning utifrån deltagarens profil. Det här är arbetsuppgifter som tar mycket tid i anspråk för våra medarbetare. För att en deltagare skall få rätt matchning krävs att vi lägger en stor del av arbetstiden på det som metoden kallar för arbetsgivarengagemang.

Supported employments fem steg:

- Överenskommelse med klient. Överenskommelse med klient är det första avgörande steget i SE:s femstegsmodell
- Yrkesprofil
- Jobsökande/Hitta arbetsplats
- Arbetsgivarengagemang
- Stöd på & utanför arbetet

Eftersom det är ett uttalat mål från staden att fler människor skall gå från daglig verksamhet till arbete föreslår vi att det ingår frågor som är kopplade till Supported

employment i underlaget för nivåbedömningen. Det skulle ge en mer rättvis nivåbedömning för de deltagare som kommer att ha en arbetsinriktad daglig verksamhet och det i sin tur ger utföraren bättre förutsättningar att lyckas stötta deltagaren till arbete. Vi ser annars en risk att denna kategori deltagare bedöms hamna i nivå 1. I nuvarande förslag räknas inte det arbetet som tid för deltagaren i verksamheten. Risken vi ser då är att det blir viktigare att en deltagare har ”mycket tid” i daglig verksamhet snarare än ”kvalitativ tid”. Vårt förslag är att den tid vi lägger på motivationsarbete och arbetsgivarengagemang kan räknas in i såväl nivåbedömning som tidsintervall.

PULSS förordar att staden förtydligar att det förebyggande motiverande arbetet tydligt skall framgå i frågebatteriet som bedömnings- och förmedlingsgruppen använder.

7.

Det är inte ovanligt att deltagare i daglig verksamhet går vidare till heltidsstudier på högskola, yrkeshögskola eller folkhögskola. En sådan utveckling är mycket önskvärd om individen får rätt stöd att kompensera för tidigare utebliven utbildning och för studiehinder. För elever med autism utan intellektuella funktionshinder har grundskola och gymnasium ofta inneburit misslyckanden, inte på grund av bristande inlärningsförmåga, utan på grund av brister i anpassning, stöd, och rent psykosociala utmaningar i skolmiljön. Att få närma sig studier med andra förutsättningar och få stöd i att utforska intressen och begåvningar kan under rätt förutsättningar leda till att individen vågar satsa på att utbilda sig.

En utbildning kan leda till anställning och ett yrkesliv som i längden är mer hållbart än en lönebidragsanställning.

Med utgångspunkt i metoden Supported Education kan en daglig verksamhet ge stöd så långt att en deltagare vågar ta det avgörande steget att påbörja en utbildning. Det är önskvärt att deltagare, på samma sätt som deltagare som går till anställning, får möjlighet att behålla sin insats på daglig verksamhet under en övergångsperiod.

Det är också viktigt att den dagliga verksamhetens arbete med motivation och kontakter med Försäkringskassan, CSN, utbildningsanordnare och deras samordnare av studiestöd för studenter med funktionshinder beaktas. PULSS förordar att övergång från daglig verksamhet till studier hanteras på samma sätt som övergång från daglig verksamhet till anställning.

8.

När staden övergår till det nya ersättningssystemet med sammanslagning av behovsnivåer och fördelning till tre tidsomfattningar är vi angelägna om att i god tid involveras i hur den processen ska gå till. Vi utgår från att staden är angelägna om att övergången ska ske på ett sätt som är smidigt och överblickbart. Grundtanken är att övergången ska vara kostnadsneutral för staden vilket också borde innebära att den är kostnadsneutral för utförare.

När de nya tidsintervallerna träder i kraft- kommer 842 personer landa i intervallet 11-24h och 689 personer landa i spannet 1-10h (enligt tabell 3 i tjänsteutlåtandet). För att avgöra i vilket tidsspän en brukare kommer att landa utgår staden från den senaste nivåbedömningen som genomförs av socialförvaltningen där det även anges hur många timmar den enskilde ska/vill/kan vara på den dagliga verksamheten. Dessa bedömningar kan vara obsoleta då den enskilde har utvecklats och nya genomförandeplaner formulerats. I samband med dessa kan även ett nytt schema utvecklats vilket kan innebära förändring till ett av de två tidsspän.

Det finns härmed en stor risk att denna felkälla kan påverka att den enskilde inte får möjlighet att fortsätta sin verksamhet i den omfattning som gäller enligt senaste GP eftersom underlaget för tidsspän är gammal och inaktuell.

PULSS förordar att staden tillsammans med respektive utförare uppdaterar data gällande aktuellt schema/ antal schemalagda timmar. Detta skall genomföras senast två månader före det datum som sätts för övergången mellan det gamla och nya systemet samt att staden bjuder in privata utförare för att diskutera hur övergången ska gå till och beaktar våra synpunkter kring detta.

Kompletterande synpunkter som inte berörs i tjänsteutlåtandet:

I förslaget på nya ersättningsnivåer sänks den högsta nivån. Redan idag finns det en stor brist på platser på Daglig verksamhet för personer som bedöms i nuvarande nivå 7 och för dem som ibland kräver särskild redovisning för att täcka kostnader för framför allt personalbemanningen.

Verksamheter för personer med stora och omfattande behov av fysisk omvårdnad i kombination med utmanande /självskaade beteende är oerhört kostsamma att driva. I och med detta förslag kan vi som driver verksamheter för denna målgrupp se en risk att det framgent kommer vara svårt att på ett kvalitativt sätt bedriva verksamhet givet de ekonomiska förutsättningarna. Konsekvenserna kan då bli att färre verksamheter riktar sig mot denna målgrupp.

Det bör finnas en tryggare ekonomisk process runt förutsättningarna för att bli beviljad särskild redovisning. I dag ansöker man som utförare om särskild redovisningen i efterhand. Man måste ha reserver för att kunna bekosta flera extra årsarbetare innan man vet om man kan kostnadstäckta detta med särskild redovisning. Det handlar om stora summor pengar och kan leda till att man helt enkelt måste avveckla verksamheter om man får avslag på en ansökan om särskild redovisning. Detta nämns inte någonstans i utredningar eller tjänsteutlåtanden.

Ytterligare en grupp påverkas negativt av detta förslag: Personer med förvärvad hjärnskada (PK 2). Dessa bedöms ofta i höga nivåer men personer med förvärvad hjärnskada har hjärntrötthet som gemensam nämnare och har inte förmågan att vistas på DV i mer än 10 timmar i veckan. Hjärntröttheten behöver alltid tas på allvar och vistelsen på DV behöver alltid anpassas till individens kapacitet. Att inte göra det kan innebära försämring av olika funktionsförmågor, försämrat allmäntillstånd och

försämrad hälsa. Utförare av DV för PK 2 känner därmed en oro att inte kunna fortsätta erbjuda insatsen DV inom ramen för LOV.